

SZABÓ HIRLAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre 8 korona, félévre 4 korona.

Szerkesztő és laptulajdonos

ULLMANN JAKÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal

VII. ker., Csengery-utca 1. szám
Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

VIKÁR BÉLA **MANGOLD BÉLA KOLOS**

FŐMUNKATÁRSÁK

A munkásbiztosítási járulék felemelése.

Az Ipartestületek Országos Szövetsége az ország ipartestületeihez következő átiratot intézte:

Tekintetes Elnökség!

Ismeretes, hogy az Országos Munkásbiztosító-Pénztár múlt hónapi közgyűlése fenntartotta 1909. évben hozott azt a határozatát, hogy a járulékokat nem 6 napra, hanem 7 napra fogja beszédni. Ezt a határozatot az Állami Munkásbiztosítási Hivatal 1909-ben nem hagyta jóvá, de most -- 1911. január 11-én kelt határozatában -- hozzájárult. *Azonban kifejezett kivételt állapított meg a kisiparosokra nézve, akik ezentul is csak 6 napra fognak járulékot fizetni. Január 1-től számítólóg tehát csak olyan iparosnál vehető ki 7 napra a járulék, aki üzemében rendszerint 5-nél több egyént alkalmaz.*

Az állami hivatal ezzel a rendelkezésével elfogadta szövetségünknek azt az álláspontját, hogy a járuléknak a hetedik nap címén való fölemelése a törvényben biztosított 2°/_o-nak ¹/₆-dal való fölemelését, vagyis 2.33^o/_o-ban való megállapítását jelentené.

Amikor ezt az örvendetes eredményt az ipartestületekkel közöljük, nem mulaszthatjuk el figyelmüket arra az agitációra felhívni, amelyet a gyáriparosok készülnek megindítani a kismunkaadókkal való kivételes elbánás miatt. Rá kívánunk mutatni arra a tévedésre, amire ez az agitáció támaszkodik. Ha feltesszük azt a kérdést, hogy vajjon milyen mértékben befolyásolja az országos pénztár anyagi helyzetét az a körülmény, hogy a járulék-fölemelés nem terjed ki a kis munkaadók alkalmazottaira: ugy e tekintetben a helyzetet mindenképen tisztán és félreérthetetlenül megvilágítják az országos pénztár által rendelkezésre bocsátott adatok. Ezek szerint az 1909. évben a 2°/_o-os járulékot fizető u. n. kismunkaadók járuléka az összes járulékoknak alig 8.66^o/_o-át, tehát nem egészen 9°/_o-át teszi ki, melyből hátralék gyanánt 38.5^o/_o mutatkozott.

Minthogy 1909. évben ugyancsak a most jelzett

adatok szerint az u. n. nagyobb munkaadók évi járulékanak összege kereken 18,000.000 korona volt: ennél fogva a járulékfölemelés összege a 7-ik nap címén erre a csoportra kereken 3,000.000 korona. Ezzel szemben az ugynevezett kismunkaadók járuléka ugyanabban az időben kereken 1,700.000 korona volt, tehát a járulék fölemelésnek elmaradása folytán kereken 280,000 korona volna az az összeg, amelyért az országos pénztár közgyűlése ismételen az egyenlő elbánás elvét kívánta érvényesíteni és amely eddig is a 7 nap elfogadásának törvényes akadályául szolgált. Ez az összeg pedig a fölemeléssel kiadódó kereken 22,700.000 K. járulékkal szemben olyan föltűnően csekély, hogy az országos pénztárnak kezelését számbavehetőleg egyáltalában nem érintheti, egészen eltekintve attól, hogy az u. n. kis munkaadók járulékaiból a hátralékoknak aránylagosan abnormális nagysága következtében mindenesetre egy számbavehető rész behajthatatlanság címén el fog az országos pénztárra nézve veszni.

Ezt hangsulyozza az Állami Munkásbiztosítási Hivatal abban a rendeletében, amelyet a járulékkivetés tárgyában kibocsájtott és ehhez hozzátenni valónk nekünk sincsen.

Bizunk benne, hogy az Állami Hivatal minden agitáció ellenére a jövőben is kitart eddigi álláspontja mellett és azoknak a terheknek könnyítésében, amelyeket a munkásbiztosítás ró a kisiparosokra, továbbra is támogatni fogja szövetségünket.

A t. Ipartestületnek most már kettős a feladata. Az egyik, tagjait megfelelő módon arra figyelmeztetni, hogy csak hat napra tartoznak járulékot fizetni, ha 5-nél több embert rendszeresen nem alkalmaznak; a másik az, hogy a kerületi pénztár járulékkivetését szemmel tartásuk s azonnal közbelépjenek, ha ennek ellenére 7 napra követelnék a járulékfizetést.

Budapest, 1911. január 15.

Kiváló tisztelettel

az Ipartestületek Országos Szövetsége nevében:

Dr. Dóczi,
titkár.

Melkó Bertalan,
alelnök.

A szövetség fentebb közölt átiratára — a hat- és hétnapos járulékfizetések ellenőrzésére — felhívjuk olvasóink figyelmét, de hozzáfűzzük, hogy ez nem más, mint: „nesze semmi, fogd meg jól.“ Ami azonban a gyárosok agitációját illeti (hogy a kismunkaadók is 7 napos járulékot fizessenek), a felett nem surranhatunk el csak úgy könnyedén. Már hosszabb idő óta figyeljük a „tőkés gyárosok“ szeretkezését a „proletár munkásokkal“, de oly frivol módon még nem üzték azt, mint a legutóbb tartott munkásbiztosítási közgyűlésen, amidőn — hogy a kisiparosokon eret vághassanak — a munkásokkal szavaztak a kisiparosok ellen. Felrugták a törvényt, amelyben az iparos-osztály részére biztosítva van a 6 napos járulékfizetés és minden lelkiismeretfurdalás nélkül, a törvény világos rendelkezése ellenére, megszavazták a hét napot.

A gyárosok eme lelketlen eljárásának kútforrását nem kutatjuk. Meg vagyunk győződve, hogy cselekvésükben nem a munkásság iránti humánus érzés, hanem a saját zsebük érdeke vezette őket.

Majd meglátjuk, mit szólnak a gyáros urak, ha a kisiparosság tömör sorokban fog felvonulni és a gyárosok fülébe fogja ordítani, hogy a kézműiparosság nem köteles hét napot fizetni, *mert a vasárnapi munkaszünet tiltja a hetedik napon való munkáltatást.* A gyárosok részére viszont eddig is *jogtalan* volt a 6 napos járulékfizetés, mert egész éven át, még a munkaszüneti napokon is dolgoztatnak. A kézművesiparosságnak nem lehet tovább is tétlenül nézni ezt a frivol játékot. Az Ipartestületek Országos Szövetsége révén — vagy ha ott nem lehet, azon kívül — a legelszántabb agitációt kell megindítani az egész betegélezési törvény ellen, mert az nem más, mint az iparos-osztály kínozókamarája.

A kis- és nagyiparosok, valamint a munkások között éles ellentétet idéz elő ez a törvény, mert teoretikus rendelkezései a gyakorlati életben meg nem valósíthatók. Ilyen a kisiparosok betegség ellen való biztosítása. Ennek a törvénynek a gyarlósága még a kisiparos és kisiparos között is ellentétet idéz elő. Például a szabókisiparosság egyik része feltétlenül kívánja a

munkaadója által való biztosítást, a másik része ellenben ez ellen, mint *kivihetetlen* ellen küzd.

Az egyik tábor a Szabóiparosok körében — melynek szószólója e sorok írója — nemcsak hogy akarja, sőt határozottan követeli a kisiparosság betegség esetére való biztosítását és csak az ellen küzd a leghevesebben, hogy „biztosított“ és „biztosító“ legyen egy személyben, azonkívül mert a szabókisiparosok 4, sőt 5 munkaadóhoz dolgoztak, meg nem állapítható, hogy tulajdonképpen melyik munkaadója biztosítsa, mert a valóságban egyik munkaadó sem akarja, azaz egyik a másikára tolja a biztosítást.

A másik tábor az Üzleteknek dolgozó szabók szövetségében szervezkedik. Ennek a szövetségnek betegélezési ügyekben Schlesinger Sándor az előadója. Ők még a munkaadókkal való állandó harc árán is biztosítani kívánják a kisiparost.

Ezt a példát azért hoztuk fel, mert a szabóipartestület legutóbbi előljárósági ülése foglalkozott a gyárosok abszurd eljárásával és elhatározta, hogy az ipartestületi közgyűlésen a legelszántabb harcra hívja fel Magyarország kézműiparosságát. De hogy a harc egységes legyen, kívánatos volna, hogy az ipartestület elnökségének sikerüljön a szabóipari szervezeteket egységes állásfoglalásra birni.

Majd azután meglátjuk, hogy a gyárosok provokáló magatartása, avagy a kézműiparosság győz-e?!

Ullmann Jákó.

„Budapest székesfővárosi cipésműhely.“

A Budapesti Hírlap egy közleménye nyomán értesültünk róla, hogy a főváros köztisztasági hivatala cipésműhelyt létesített alkalmazottai lábbeliszükségletének kielégítése céljából. Ez alkalmat adott az Országos Iparegyesület igazgatójának, Gelléri Mórnak, hogy a hasonló kísérletek ellen a főváros közgyűlésén óvást emeljen. A múlt hó 25-iki közgyűlésen e tárgyban elmondott beszédének eszmemenetét a következőkben reprodukáljuk:

A „Budapesti Hírlap“ fővárosi rovatának vasárnapi száma nem kis meglepetésünkre hirt ad arról, hogy a főváros cipőkészítőműhelyt létesített a városi alkalmazottak lábbeliszükségletének kielégítésére. Nevezett lap igen helyesen elítéli azt a tendenciát, a mely abban

nyilvánul, hogy a főváros egyrészt a kisiparnak versenyét csinálja, másrészt minél több fővárosi ipartelep létesüljön főleg abból a célból, hogy ez ipartelepeknek minél több „igazgatója“ legyen.

Érdeklődéssel vártam a főváros hivatalos közlönyét, amely a köztisztasági bizottság üléséről szóló tudósítást közli, mert a cipésműhely ügye ennek a bizottságnak az ülésen pattant ki. És csakugyan igen mulatságos olvasmányt képez ez a tudósítás, a melyben a fuvartelep igazgatója többek között beismeri, hogy a főváros az új kocsikat házilag szerzi be, hogy sok mindenféle ágban van háziipar, vagyis házi kezelés, hogy a cipőszükséglet házilag való beszerzése a valóságnak megfelel, sőt hogy tervbe van véve egy hasonló alapon szerzendő városi szabóműhely is.

Előre bocsátom, hogy én bizonyos üzemeknek községezését nagyon helyeslem, kivált azokat, amelyek a köz érdekében történnek, mint például: a közvilágítás, a közuti közlekedés, vízvezeték, stb., de határozottan elítélem az olyan üzemeknek községezését, a melyek a kisiparosoknak a szájából veszik ki a falatot.

Méltóztatnak ismerni, hogy milyen sanyaru nálunk a kisiparosok helyzete. Tízféle adót és járulékot kell nekik fizetni. Legrégibb kivánalmaik évtizedek óta elintézetlenek. a kontárok ellen való küzdelmükben sem találnak kellő védelmet. Ezenkívül meg kell küzdeniök a tömegtermelési külföldi versenynyel és éppen a cipésziparágban ujabban az amerikaiak nagymérvű terfoglalásával. Meg kell közdenie a fegyenciparral, amely néhány nagyobb fegyházban annyira meghonosodott, hogy a nyilvános pályázatok alkalmával is kiveti a nyeregből a hazai cipőgyáripart és még inkább a kisiparosok szövetkezéseit. Szinte komikus dolog, hogy a köztisztasági bizottsági ülésen a cipésműhelyt azzal indokolta meg a köztisztasági hivatal főnöke, hogy az utcaseprők között 50 cipész található. Ezek bizonyára olyan cipészlegények, akik becsületes munkájukból nem tudtak megélni és az utcasepréshez kellett folyamodniok, hogy uyomorult életüket tovább tengethesék. A hatósági cipésműhelyek azonban nemcsak a mesterlegények, hanem a mesterek kezéből is ki fogják ütni a szerszámot és bizonyára nem célja a tisztelt hatóságnak, hogy az utcaseprők számát a kisiparosok letört és kenyerrüktől megfosztott tömegéből gyarapítsa.

Rendkívül sérelmesnek tartom a fővárosnak azt az eljárását, hogy a kisiparosokkal, ezek rovására létesített üzemeivel versenyezni kíván, mert ez az egyes iparágak bizonyos jövedelmező csoportjainak részbeni kisajátítására vezet, a mi egy oldalon járhat egy kis nyereséggel a fővárosra nézve, más oldalon azonban a kézműipari egzisztenciák tönkretételét vagyis a polgári elem meggyöngyítését fogja eredményezni. Ez pedig nem lehet célja a fővárosnak és bizonyára nem egyezik meg a polgármester ur ismert józan politikájával.

Tessék a kisiparosokat olyan szövetkezetbe csoportosítani, mint ezt a szabók tették, a kik a főváros-

nak szállítanak és pedig igen jól szállítanak és akkor a főváros érdeke is meg lesz óva és a kisipar érdekei sem lesznek megsértve.

Ebben a szellemben még sokat beszélhetnénk erről a témáról, a mely nemcsak gazdasági, hanem etikai szempontból is érdekes. De elég lesz ezuttal azt hangsúlyoznom, hogy ennek nem lehet más konkluziója, mint az, hogy a tekintetes tanács ne csináljon konkurenciát a megélhetésért amúgy is küzködő kisebb egzisztenciáknak. Tekintettel az idő előrehaladt voltára és a még elintézésre váró teendők sokaságára, megelégszem azzal, hogy interpellációm, amelynek intencióját a tisztelt közgyűlés bizonyára megértette és méltányolja (általános helyeslés) egyszerűen a következőkben terjesztem elő:

1. Van-e tudomása a polgármester urnak, hogy a főváros cipőkészítőműhelyt tart fenn; továbbá, hogy az eddigi u. n. házinyomda, a fuvarozási vállalat, a mázolóiipari, a kocsikészítőműhelyeken fölül legközelebb egy szabóiipari műhelyt is szándékozik berendezni?

2. Kérem továbbá: helyesnek és a főváros iparos, főleg kisiparos-lakosságának érdekeivel összeegyeztethetőnek tartja-e, hogy az ipari üzemek községezésének munkája folytatólagosan kiterjesztessék oly időben, amikor az iparosság és elsősorban a kisiparosok megélhetési viszonyai a fővárosban a külföldi és a tömegtermelési verseny hatása alatt napról-napra súlyosabbra fordulnak.

* * *

Az Iparegyesület érdemes igazgatójának interpellációjára *sürgősen* várjuk a választ. Kíváncsiak vagyunk, még hányféle iparágak a megrontója akar lenni a székesfőváros tanácsa és hány szegény kisiparos-exisztenciának akarja szájából a falatot kivenni?

Lapunk tisztelt előfizetőit felkérjük, hogy hátralékos tartozásaikat rendezni és előfizetéseiket megújítani sziveskedjenek. Egyben tisztelt olvasóinkat kérjük, hogyha szerkesztőségünkhöz fordulnak bármily ügyben, levélben csak akkor válaszolunk, ha 10 filléres válaszbélyeget mellékelnek.

BERKETZ ISTVÁN UTÓDA (Kovács Endre cég, IX., Kinizsy-utca 14.) a t. szabóiiparosok szives tudomására hozza, hogy a nála végeztetett vegytisztítások és egyéb munkák után a szokásos kedvezményeket adja. Kifogástalan munka. Gyors előállítás. Gyűjtőtelepek: IV., Váci-utca 51., VI., Izabella-utca 66., VI., Teréz-körut 44., VII., Rákóczi-ut 78., V., Lipót-körut 16., VIII., Üllői-ut 30., I., Fehérvári-ut 31.

Óvás.

A Szabó Hirlap szerkesztőségéből ellopott nyugtákkal *László Andor* nevezetű egyén több cégtől pénzt vett fel. Ellene a rendőrségnél a bűnfenyítő feljelentést megtettük. Felkérjük t. előfizetőinket és hirdetőinket, hogy pénzt csak a *megrendelőlevél* ellenében, előfizetést pedig csak *nevem aláírásával* ellátott nyugtára fizessenek ki.

Ullmann Jákó

a Szabó Hirlap szerkesztője és kiadója.

Eladó.

Veszprém városában egy nagyon jó forgalmu szabóüzlet, a Fő-uton, a Korona szállodával szemben, elhalálozás miatt jutányos árban eladó. Évi pénztári zárlat 18—19000 korona. Az üzlet már 20 év óta áll fenn és cégjegyezve van. Cim: *Özv: Keresztes Lajosné, Veszprém.*

S Z E M L E.

Hivatalos lap.

A Budapesti Férfiszabók Ipartestületének előljárósági ülése Fischer F. Lajos előljárósági tag indítványára a Szabó Hirlapot hivatalos lapjává választotta.

A Budapesti Férfiszabók Ipartestülete 25 éves fennállásának emlékére létesítendő 50,000 koronás alapítvány szabályzata.

A Budapesti Férfiszabók Ipartestülete 50,000 koronás alapítványt létesít, mely alapítványnak évi kamatai iparféjlesztési célra fordítatnak és pedig:

Egyezer koronából a Budapesti férfiszabók ipartestülete által rendezendő tanoncmunkakiállításon első díjat nyert *öt* mester és *öt* tanonc részére egyenkint 100—100 (összesen 1000) koronás jutalmat ad, a fennmaradó kamat pedig a ipartestület által felállítandó szakiskola javára fordítatik.

A tanoncmunkakiállításon első díjat nyert tanonc mestere a díjat azonnal kikapja, a tanonc pedig felszabadulása napján, de ugy a tanonc, valamint a mester tartozik a 100—100 koronás díjért jelentkezni, illetve felvenni.

A tanoncmunkakiállítás bíráló bizottsága minden alkalommal olyan hét független testületi tagból választandó, kik sem a tanoncmunkakiállításban, sem annak rendezésében nem vesznek részt.

A bíráló bizottság 8 nappal a kiállítás bezárása előtt a mindenkori elnökség által választatik meg és a bíráló bizottság teljesen függetlenül itél. Tartozik azon-

ban tekintettel lenni, hogy az ipartestület a 100—100 koronás jutalomdíjat olyan tanoncoknak ítélje oda, kik ugyanazon évben vagy következő év július végéig felszabadulnak. Tekintettel tartozik továbbá lenni, hogy az első díjat, lehetőleg szak szerint ítélje oda, vagyis (kabát, nadrág, mellény), valamint rendelő, egyenruházat, akár pedig a konfekció-szakmához tartozik a tanonc.

Ha az első díjat nyert mester időközben elhalálozna, ugy a díjat az özvegye vagy gyermekei is kikapathják, ha a tanonc elhalálozna, ugy a díj egy létesítendő, vagy már meglévő szakiskola javára marad.

A Budapesti Férfiszabók Ipartestülete elnökségének kötelessége hogy az alapítványra ugy a szaklapokban, valamint az évi jelentésekben az ipartestületi tagok figyelmét felhívja.

Divatképek és szerzői jog.

A Kuria a mult hetekben a szerzői jog körébe vágó ítéletet hozott, amely a szabóiparosokat és a divatlapok kiadóit igen közölről érdekli. Egy előkelő angol divatlap perelte az egyik magyar divatlapot azért, mert több divatképét leklisiroztatta és közölte engedelem kérése nélkül a lapjában. A magyar lapot felmentették.

Az ítélet, amelyre *Dóczi Sámuel* dr. hívta fel figyelmünket, lényegében a következőket mondja:

A szerzői jogról szóló 1884: XVI. törvénycikknek 66. szakaszából az állapitható meg, hogy habár bizonyos mű a képzőművészet alkotása is, amint a mű azzal a rendeltetéssel készült, hogy iparkészítményeken alkalmazassék és tényleg iparkészítményekben kerül kivitelre, az védelemben részesített képzőművészeti alkotásnak nem tekinthető. Ebből szükségképen az következik, hogy annak a kérdésnek eldöntésénél, hogy valamely mű a törvény értelmében a 60. §-ban megállapított képzőművészeti alkotásnak tekintessék-e, nem a mű előállításában megnyilatkozó ügyesség, sem a mű kivitelének tökéletessége és művészi jelentősége, hanem egyedül az a cél lehet irányadó, melyet a mű betölteni hivatott és aszerint, amint a mű rendeltetése az, hogy önmagában egyedül esztétikai célt szolgáljon, vagy pedig rendeltetése az, hogy az ipar érdekeit elégítse ki, a képzőművészeti alkotását az 1884. XVI. t. c. 60. §-a a szerzői jogvédelme alatt álló képzőművészeti műnek vagy iparkészítményen alkalmazott képzőművészeti alkotásnak kell tekinteni. Kétségen kívül áll az, hogy a kereset tárgyává tett divatábrák célja, hogy szabók részére szabásmintásul szolgáljanak.

Bármily művészi tökélyvel legyenek is ezek a divatábrák rajzolva, bizonyos, hogy nem esztétikai célt szolgálnak, ezért nem is tekinthetők az 1884: XVI. t.-c. 60. §-ában foglalt képzőművészeti alkotásnak, hanem — amennyiben művészeti szempontból kifogás alá nem esik — művészileg megrajzolt ipari mintáknak.

Amennyiben pedig az 1884: XVI. t.-c. 66. §-a értelmében a képzőművészetnek iparkészítményben megtestesült alkotása nem esik a szerzői jog védelme

alá, nem vonható ez alá a védelem alá az iparkészitménynek kizárólag erre a célra készült mintája sem, akár közvetlenül abban az anyagban és alakban állított elő, melyből és miképen maga az iparkészitmény előállítatik, akár közvetve a képzőművészet felhasználásával rajzban tétetik szemlélhetővé.

Alapítvány.

A Beckmann Jakab-alapítványhoz 20 koronával hozzájárultak és pedig:

Benedek Béla	---	---	---	10.—	K
Kaufmann Albert	---	---	---	10.—	"
Összesen	---	---	---	20.—	K
Legutóbb kimutatva	---	---	---	1010.88	"
Mindössze	---	---	---	1030.88	K

Az összeget a Budapesti Szabóiparosok Hitel- és Termelő Szövetkezeténél helyeztük el.

Iparoskáté 1911-re.

Ennek a minden izében praktikus és teljesen bevált kézikönyvnek most jelent meg az ötödik évfolyama. Az első fele csupa gyakorlati utmutatás az ipari élet számára. A második része teljes és a hivatalos cimanyagot is kiegészítő címtár, a mely az összes ipari hatóságokat, intézeteket, érdekképviselőket szaklapokat sorolja fel részletesen. A szövegrész tartalmából kiemeljük a következőket:

Bankdolgozók az iparos üzletében. Irta dr. *Bálint* Béla, az Osztrák-Magyar Bank jogtanácsosa. — Mire vigyázzunk üzletek eladásánál, vételénél? — Ipari közigazgatási anyaggyűjtemény. — Egészségügyi berendezések az iparban. Irta *Beregi* Ármin mérnök. — Műhelyek berendezése és költség számítása. — Humanitárius intézmények az iparban. — A felmondás és a mi utána következik. A konzuli hivatalok igénybevételenek módja. Irta *Tschinkel* Camilló cs. és kir. főkonzul. — Milyen legyen a jó segéd? Irta dr. *Radányi* László. — A munkaadók Ausztriában, Irta *Farkas* László. — Az ipartestületi reform. Irta *Edvi-Illés* László. — Miért jegyeztesse be cégét az iparos? — A szerzőszámok jóságának ellenőrzése. — Mit kell tudni az új mértéktörvényről? — Az önállósítás személyi feltétele. Irta *Radó* István. — Hogyan számítsuk ki, hogy valamely gép vásárlása gazdaságos-e? — Miért olvasson az iparos szaklapot? Irta *Nézsai* R. Pál.

A csinos vászonkötésű könyv 4 koronába kerül és kiadóhivatalukban is megrendelhető.

Szakvizsga.

A Budapesti férfiszabók ipartestülete helyiségében Varga Ignác alelnök és több szakember jelenlétében vizsgázott le a szabászatból Reichert Zsigmond szabásztanítónak egy tanítványa, Szakter János ceglédi szabómester. A tanítvány a hozzáintézett kérdésekre kitűnő eleleteket adott.

Meghívó.

A budapesti szállítási szabósegédek 1911. február hó 11-én, az Ács-féle vendéglőben (Dembinszky-utca 33., Murányi-utca sarok) bált rendeznek. Belépti díj: személyjegy 1 korona, családjegy 2 korona 40 fillér.

Köszönetnyilvánítás.

A hozzám ujév napján érkezett sok üdvözlő iratra személyesen válaszolnom lehetetlen. Barátaimnak és ismerőseimnek minden jó kívánságom kifejezése mellett ezuton mondok köszönetet.

Budapest.

Bálint Menyhért
szabóiparos.

Reichert Zsigmond elismert szabásztanító a legmodernebb beosztás szerint tanít szabni civil és egyenruhát 60 koronáért. Király-utca 38. szám alatt.

Másolat.

1910. B. IX. 1645/2. sz. jegyzőkönyv. A bpesti kir. btő járásbiróságnál 1910. évi december hó 16-án rágalmazás vétsége miatt vádolt Kovács Sándor elleni bűnygyben. Jelenlevők: Dr. Kürti József kir. járásbiró, Dr. Musa István jegyzőkönyvvezető. A felek részéről Wagner Henrik főmagánvádló és társai, valamint képviselőjük Kálmán Miksa és vádlott. A bíróság a tárgyalást megnyitja és ismerteti a vádat. Magánvádlók kijelentik, hogy *amennyiben vádlott tőlük bocsánatot kér és ezen jegyzőkönyv vádlott költségén a „Szabó Hirlap“ és „Az üzleteknek dolgozó szabóiparosok“ közlönyében közzéteszik, panaszukat visszavonják. Erre vádlott magánvádlóktól bocsánatot kér és kötelezi magát, hogy a fent megjelölt szaklapokban ezen jegyzőkönyvet közzéteszi.* A magánvádlók erre *panaszukat visszavonják.* Ezzel a jegyzőkönyv befejeztetett. Kmft. Dr. Kürti sk. kir. járásbiró, Dr. Musa sk. jkvezető. Végzés. A bíróság az eljárást a Bp. 323. §-a alapján vádindítvány hiányában megszünteti és kötelezi vádlottat saját költségén 15 nap alatt ezen jegyzőkönyvnek „A Szabó Hirlap“ és „Az üzleteknek dolgozó szabóiparosok közlönyében“ való közzétételére. Kmft. Dr. Kürti sk. kir. járásbiró, Dr. Musa sk. jkvezető.

Hivatalos másolat hitelül:

Budapesten, 1911. január 19-én.

Havas
jkvezető.

Maderlik Lujza fehérenemű-gőzmosó és vegytisztító-ipartelep tulajdonosa felhívja a szabóiparosokat, hogy a nála végeztetett mindennemű vegyi- és egyéb tisztítások után a szokásos kedvezményeket adja. Gőzmosótelep és gyár: II., Ponty-utca 4. Főgyűjtő-hely: II., Fő-utca 15. Fiókgyűjtőhelyek: I., Fehérvári-ut 6., IV., Kecskeméti-utca 9. Telefon 99—37.

EGYESÜLETI-ÜGYEK.

Meghívó.

A *Budapesti Egyenruhakészítők Köre* 1911. év február hó 12-én délután fél 3 órakor saját helyiségében, Csengery-utca 1., tartja

IX-ik évi rendes közgyűlését,

melyre a t. tagtársakat tisztelettel meghívja

Ullmann Jákó,
titkár.

Bálint Menyhért,
elnök.

Napirend.

1. Jegyzőkönyv felolvasása.
2. Évi jelentés és zárszámadás bemutatása és a felmentvény megadása.
3. Tisztujítás.
4. Esetleges indítványok.

A t. tagtársak kéretnek, hogy hátralékos tagdíjaikat rendezni sziveskedjenek, mert ellen esetben a közgyűlésen igényyel nem rendelkeznek.

A Budapesti Egyenruhakészítők Köre 1910. évi jelentése és zárszámadása.

Tisztelt Közgyűlés!

Amidőn évi jelentésünket és zárszámadásunkat a tisztelt Közgyűlés elbírálása elé terjesztjük, hogy évi munkásságunkról beszámoljunk, jelezni óhajtjuk, hogy kitartó és szivós munkássággal törekedtünk megfelelni kötelességünknek és ha ez, szerintünk, nem is minden tekintetben sikerült, annak okát mi a körön kívüli jelenségeknek tulajdonítjuk.

Körünk vezetőségének titáni küzdelmet kellett vivnia, hogy t. tagtársaink anyagi helyzetén valahogy segíthessünk és pedig a munkaárak felemelésével. A munkaárak felemelése részben sikerült, mert az 1907-ben kötött szerződés lejártakor, az új szerződés megkötésénél 8 napi bérharc után munkaadóink egynéhány százalékot megadtak. Hogy a munkaárak felemelése miért csak részben sikerült, azt azzal magyarázzuk, hogy a megélhetés, lakás és termelési szükségletek óriási drágaságával a kereset nem áll arányban, azonkívül éppen a napiszükségletet képező munkáknál, amelyeknek munkabére még mindig nem áll arányban a munka elkészítésével, bizony nagyon csekély javítást értünk el. Nyíltan megvalljuk, hogy sem tagjaink ellentállóképességén, sem a munkaadók ellentállásán nem tört meg a magasabb munkabérek elérhetése, hanem azon az óriási pangáson, amelyben már több év óta az egyenruházati szakma sínylődik.

Meg kell jegyeznünk, hogy szakmánknál a munkaidény nagyon rövid ideig tart, amelyen segítenünk kell. Igaz, hogy ez szorosán véve nem tartozik Körünk belügyéhez, mi csak a kezdeményező lépést fogjuk megtenni, eme munkánkban azonban a munkaadóknak is ki kell venni részüket, mert ez mindkét félre nézve életkérdést képez.

Igen nehéz kérdést képez az egyenruházati szakmánál a tanonckérdés. Már most jelezzük, hogy ennek megoldása elsőrendű kötelességünk. Ebben is fel fogjuk tární gyakorlati tapasztalatainkat és az ország összes ipari faktorainak figyelmét fel fogjuk hívni, egyben annak szanálására támogatásukat kérni.

Tisztelt Közgyűlés! Körünk beléletében a legszebb egyetértés uralkodik, minek folyamánya, hogy tagjaink száma hatvannal szaporodott és a tagdíjakat is pontosan fizetik, amit igazol, hogy az 1909. évben 1481 korona 70 fillér tagdíjat vettünk be, az 1910. évben pedig 2194 korona 84 fillért, azaz 713 korona 14 fillérrel többet, mint az előző évben. Fel kell említenünk, hogy Körünkben 9 év óta kisiparosok és munkások együttesen szervezkedtek. Ez év végén azonban munkás tagjainak nagy része körünket elhagyta és a Magyarországi Szabómunkások Szakegyületében önálló szervezetet alkotott magának. E kiválással Körünk szilárd szervezete nem ingott meg. Tagjaink érdekeit minden téren megvédhetjük, mindamellert kötelességünk a változott helyzettel számolni és szervezetünket ez irányban is erős agitációval megerősíteni.

Vigalmi bizottságunk az idén is derekasan teljesítette kötelességét, amennyiben kedélyes esték és műkedvelői előadások tartásával részint kulturális missziót teljesített, másrészt anyagi erőnket gyarapította.

Amidőn jelentésünk és alatt közölt zárszámadásunk szives tudomásul vételét kérjük, jelezni óhajtjuk, hogy elérkeztünk ama határhoz, amely bennünket szervezkedésünkkel egész más irányba ösztönöz. Nem elégedhetünk meg a fel-felbukkanó betegségek megállapításával, hanem a betegségeket orvosolnunk is szükséges. Szövetkezetünknel 40 részvény vásárlásával az anyagi forrásunk megvan, bizunk benne, hogy szövetkezetünk igazgatósága jogos kívánságunkat teljesíteni fogja, öntudatos tagjaink pedig egy-egy kis kő hozásával kisegítik építeni azt a várat, mely védbástyaül fog szolgálni, hogy becsületes, törekvő munkásságunk után a tisztességes megélhetés jusson tagtársainknak osztályrészül.

Tagtársi tisztelettel

Ullmann Jákó
titkár.

Bálint Menyhért
elnök.

Szabók nagy bálja
≡ *a Vigadóban* ≡
1911. február 25-én.

A Budapesti Egyenruhakészítők Köre 1910. évi zárszámadása.

<i>Bevétel.</i>				Korona
Át hozat az 1909. évről	---	---	---	285.54
Tagdíjból	---	---	---	2194.84
Beiratásból	---	---	---	36.—
Könyvekből	---	---	---	26.60
Tekeasztal	---	---	---	99.60
Mulatságokból	---	---	---	113.28
Kamat	---	---	---	1.11
Összesen	---	---	---	2756.97

<i>Kiadás.</i>				Korona
Házbér és házmester díja	---	---	---	1350.—
Könyvekért	---	---	---	184.—
Hírlapokra	---	---	---	225.20
Nyomda	---	---	---	50.25
Bélyegre	---	---	---	119.40
Aprólékra és beszerzésre	---	---	---	107.35
Titkár tiszteletdíja	---	---	---	100.—
Egyenleg	---	---	---	620.77
Összesen	---	---	---	2756.97

Budapest, 1910. december 31.

Ullmann Jákó titkár. *Bálint Menyhért* elnök. *Poór László* pénztáros.

Bálint Vencel ellenőrök. *Fodor Lajos*

Jelen zárszámadást felülvizsgáltuk és rendben találtuk, a felmentvény megadását javasoljuk.

Csertán Sándor *Gömöri András* *Fazekas László*
számvizsgálók.

Munkaadók szervezkedése.

A Férfiszabómunkaadók szövetsége utóbbi időben igen nagy agitációt fejt ki, hogy a kisebb munkadókat táborába szervezze. Kerületenkénti értekezleteken fejtik ki szövetségjök célját és csatlakozásra hívják fel osztálytársaikat. A szövetség egy nagy lidércnyomástól szabadult fel, amennyiben eddigi elnökét — ki összeférhetlen természetével a szövetségben belzavarokat idézett elő — bizalmatlansági indítványával leköszönésre szoritotta. De az elnök nemcsak a tagok között szitotta az egyenetlenséget, hanem a kamarai választásoknál az egész szabóiparossággal ellentétbe helyezkedett. Ezen eljárásával lehetetlen helyzetet teremtett, mert a szövetséggel a budapesti összes szervezetek megszakitották a közösséget, sőt a szövetségnek számos tagja is ki lépett a szövetségből. Legutóbb a Józsefvárosban, valamint a belvárosban tartottak értekezletet és mindkét

helyen nagyszámu szabóiparos vett részt és iratkozott be a szövetségbe. A szervezkedésben igen nagy agitációt fejtene ki Gorecki István, Fried Ármin, Buchbinder Ferenc, Wiegand Mihály és Kohn Sámuel szabóiparosok. Az értekezletekről következőkben számolunk be. A Mienk kávéház nagy külön helyiségében 65 józsefvárosi szabóiparos jött egybe, kiket *Wiegand* Mihály szövetségi alelnök hosszabb beszédben üdvözölt.

Gorecki Leo előadó több mint egy óras beszédben fejtette ki a szabóiparosság szervezkedésének szükségességét. Reámutatott arra a tarthatatlan helyzetre, mely a szabóiparosság széttagoaltsága révén mindenféle veszélylyel fenyegeti fennállásukat. Külföldi példák özőnével igazolta, hogy boldogulni csak az az osztály tud, amelyik nem panaszkodik, hanem egy táborban szegődik és érdekét megtudja védeni. Rámutatott a végrehajtási novella, a polgári perrendtartás következtében beállott helyzetre, amely leginkább és legérzékenyebben a szabóiparosságot sújtja. Felhívta a szabóiparosság figyelmét és 1912-ben lejáró árszabályra és kérte kartársait, hogy szivleljék meg minden érdeknélküli szavait és csatlakozzanak és iratkozzanak be a szövetségbe. *Gorecki* Leó kitünő beszédjét óriási éljenzés és taps követte és a beszéd hatása alatt tömegesen iratkoztak be a szövetségbe.

Kohn Sámuel a szövetség belső ügyeiről tett jelentést. Kiméletlen szavakkal ostorozta *Fried* Vilmos elnököt és *Vitéz* Aladár titkárt, kik — ugymond — ahelyett, hogy a szabóiparoság összetartását tartották volna szem előtt, mindig csak az önnön szerepiésüket fitogtatták. Állandó zavart és békétlenkedést idéztek elő és a tagokkal szemben brutális módon viseltettek. Nem lehet tovább tűrni basáskodásukat, hanem tömörülve egységes munkával kibuktatásukra kell törekedni. Beszélt még a szövetség működéséről, a feketekönyv szükségességéről és összetartásra hívta fel a szabóiparosságot.

Fried Ármin higgadt és tárgyilagos felszólalásában a szövetség pénzügyeiről — mint ellenőr — tett jelentést. Kérte, hogy szivleljék meg *Gorecki* kartársuk gyönyörű és ez igazságnak megfelelő beszédjét. Ne huzzanak szét, ő — ugymond — a többi választmányi tagokkal egyetemben, mindent el fog követni, hogy a belső zavarok megszünjenek és az erős tömörülés egyetértés és összetartáson fognak munkálkodni. Felszólaltak még *Pfeifer*, *Petrik*, *Buchbinder*, *Major*, valamint *Ullmann* Jákó, mire *Wiegand* Mihály köszönetet mondott a megjelenteknek, üdvözölte *Gorecki* Leót megvas előadásáért és az értekezletet bezárta.

Kováts János
jegyző.

KLEIN MIKSA

BUDAPEST, VI., KIRÁLY-UTCZA 40. sz.
Mindennemű szabókellékek dus raktára.
Olcsó szabott árak! Olcsó szabott árak!
WATTA GYÁRI RAKTÁR.

Női konfekció szabómesterek értekezlete.

Igen szenvedélyes és viharos értekezletet tartottak tegnap este a nőiszabó-ipartestületben a konfekció-szabómesterek, azon alkalomból, hogy Kohn Jakab iparos-társukat bojkotálták hatalmi kérdésből a munkások. Az ipartestület dísztermében Schwarcz Mór etnökle alatt 97 kisiparos vett részt és a jelenlévő Ullmann Jákót felkérték, hogy sérelmes ügyüket adja elő az értekezletnek. Ullmann Jákó előadásában reámutatott a konfekció szabómestereknek ama hibájára, hogy nem tartanak össze. Kifejtette, hogy egyetlen mesternek sem szabad eltérni azt, hogy munkásai felette hatalmaskodjanak és minden a hatalmi kérdésből előforduló egyenetlenség ellen tiltakoznunk kell. Hogy azonban a kisiparosság a munkásság hatalmi tulkapásaival szemben védekezhessék, nélkülözhetetlen szüksége van egy erős kisiparos-szervezetre, mely öntudatos vezetéssel, józan megfontoltsággal mindig vissza tudja verni a támadást. Sajnos, hogy a három legnagyobb munkaadót — névleg — Kaufmann Lajost, Dubovitznét és Ritzingert nem látja itt. Azok a műhelytulajdonosok ugylátszik amikor egy társuk bajban van, struc-madár módjára fejüket a homokba dugják, hogy se lássanak, se halljanak, biztos azonban az, hogy 97 kisiparos elég erős lesz ahhoz,

hogy őket a szervezetbe bevonja, de ahhoz is hogy a munkásság ne packázhassék velök. Örvend, hogy oly szép szolidaritás nyilvánul meg a kisiparosok között és Kohn Jakab műhelye fennakadás nélkül bonyolíthatja le munkáját. Kéri a kisiparosok összetartását és következő határozati javaslatot terjeszti elő:

I. Mondja ki a Budapesti Nőiruhakészítők Ipartestülete helyiségében 1911 február 2-án tartott női konfekció szabó-kisiparosok értekezlete, hogy a már bojkotált és bojkotálendő kisiparosokkal szolidaritást vállal és becsületbeli kötelességének ismeri, hogy a bojkotált kisiparosok üzletében egyetlen kisiparos sem vállal munkát.

II. Kimondja egyben, hogy minden rendelkezésére álló eszközei odahat, hogy a bojkotált kisiparos munkájának elkészítésében fenn ne akadjon és evégből a bojkotált kisiparos munkáját egyetemlegesen végzik.

III. Kimondja továbbá, hogy a rokon szakmákat felkérlik, hogy a női konfekció kisiparosokkal szolidaritást vállaljanak, egyben a munkások munkaközvetítőjét bojkotálják.

IV. Végül elhatározza az értekezlet, hogy a bojkotált kisiparosokat a legmesszebbmenő anyagi támogatásban részesítik.

Felszólaltak még, Kohn Vilmos, Gottreich József, Ungár Márton, Adler Viktor és Schäffer Áron és a határozati javaslatot egyhangulag elfogadták.

Schwarcz Mór elnök kérte, hogy a kisiparosok, kik még nem tagok, iratkozzanak be és az értekezletet bezárta.

Fischer Simon és Tsai

Budapest, Bécsi-utca 10. szám.

Arany- és selyem brokátok.

Fekete és színes selyembélések.

Selyem- és chappe-ujjábélések.

Bársonyok és Peluche-ök.

BARBER IZIDOR ÉS TSA

≡ bel- és külföldi ≡

posztók, bélésárak

és szabókellékek

≡ gyári raktára ≡

BUDAPEST

V. Erzsébet-tér 1. sz.

KLEIN „RÉMI“-kávéháza. József-körut 6 sz.
A szabók találkozási helye.

Dékány Sándor vendéglője,
VII., Wesselényi-utca 63. sz. (Magyar Színházzal szemben.) Kitűnő magyar konyha, saját szüretelésű legjobb borok. Pontos és gyors kiszolgálás. Reggel 3 óráig nyitva. Szabók találkozóhelye. Színház után friss, izletes vacsora.

Kovald

Fest

Tisztit

Gyár és főüzlet: V.I., Szövetség-u. 35/37.

Szövetkezzünk országosan.

Szövetkezésben rejlik az erő.

Meghívás.

Az 1898. évi XXIII. t.-cikk alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó *Budapesti Szabóiparosok Hitel- és Termelő-Szövetkezete*, mint az Országos Központi hitelszövetkezet tagja, 1911. évi február hó 19-én, délelőtt 10 órakor, a „Szabóiparosok Köre“ disztermében, VII. kerület, Csengery-utca 1. szám alatt tartja

X. rendes közgyűlését,

melyre a tagok az alapszabályok 4. §-a értelmében meghivatnak.

Napirend:

1. A múlt évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. 2 igazgatósági tag választása.
6. 4 felügyelő bizottsági tag választása.
7. 30 bíráló-bizottsági tag választása.
8. Netaláni indítványok.

1909. évi december 31-én volt a szövetkezetnek 298 tagja 803 üzletrészszel; 1910. év folyamán belépett 28 új tag 64 üzletrészszel s a meglevő tagokból 37 jegyzett 75 üzletrészt. Kilépett 23 tag 50 üzletrészszel; a meglevő tagok üzletrészeiből kifizettetett 4 üzletrész és átíratás folytán megszűnt 1 tag. Maradt 1910. év végén 302 tag 888 üzletrészel.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezet helyiségében kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető.

Kelt Budapesten, 1911. január hó 25-én.

Az igazgatóság.

A szövetkezés tanulságai.

Lapunk januári számában „A szövetkezet nevelő hatásáról“ cím alatt megjelent cikkekre a következő figyelmet érdemlő levelet kaptuk:

Tisztelt szerkesztő Ur!

A *Szabó Hírlap* január 1. számában egy figyelmet és megszívlelést érdemlő cikk jelent meg a szövetkezetek nevelő hatásáról. Egy német pedagógus mondja itt el élményeit a szövetkezetek körül. Hogy egy adóságba és az alkohol mértéktelen élvezetébe elmerült község népe hogy ocsudott föl megint; hogy rázta le magáról uzsorásait; piszkos, szegényes környezetéből hogy bontakozott ki egészségtől és munkakedvtől duzzadó *emberré*. Mert eddig nem szabad, önérzetes és életörömök után vágyakozó ember volt, hanem életsél hijján való satnya pária; földesurnak a szolgája, államnak adófizető masinája. A hatalmas átalakulást pedig nem valami kedvező véletlen okozta, nem telepítettek gyárat *Norindorfba*, sem vasuti gócpont nem lett, sem aranyat nem találtak a határában. A legtermészetesebb történet: az emberek fölismerték önmagukat. Fölfedezték magukban az akaraterőt, amely, ha csoportosan nyomul egy cél kivívására, akkor hatalommá erősbödik és ez ellen hiába is ágaskodik a maradiság. A norindorfiak egy szövetkezetbe tömörültek, a jelszavuk: „*egy mindenkiért és mindenki egyért*“ volt. Kis kezdetből — 80 család heti egy márkájából — virágzó szép község lett idővel, mert a jelszó nem maradt pusztá frázis. A szövetkezés előbb lakásokat: szellőseket és kényelmeseket, később szövetkezeti boltokat eredményezett, ahol a közvetítés megkerülésével olcsón, majdnem beszerzési áron kapták a tagok házi szükségleteiket. Így lassan, de következetes biztossággal ment a község a gazdasági jólét felé és ma már ott van, hogy az ország egyik mintaközségének tartják.

Ez az átalakulás, ne feledjük, egy *német* községgel történt. A németnek faji jellegéhez tartozik a takarékoság és az a szép vonás, hogy hallgat az okos szóra. Meghallgatja ezt a nézetet, meghallgatja a másikat és úgy cselekszik, ahogy jónak látja, mert a sok tanács közül ki tudja választani a neki legalkalmasabbat. Azonfelül szívós és kitartó, sőt van egy közmondása, mely úgy hangzik, hogy *nagy dolgokat nem erővel, hanem kitartással szoktak véghez vinni*. Ez a hatalmas faji vonás nemcsak a német, hanem az egész germán faj szerencséje. Sehol a mértékletességi és takarékosági tanok nem találtak annyi hívőre, mint Angliában, Hollandiában, a svédek és a többi északi nemzetek között. A szövetkezetek itt kezdődtek és hódító utjukra is innen indultak.

Eljöttek hozzánk is, magyarokhoz, kelet népéhez. Bennünket már nehezebben lehet valami reformeszmének megnyerni. Egy kicsit csökönyösek, egy kicsit maradiak, egy kicsit bizalmatlanok vagyunk. Mindenekfölött pedig politikai nemzet, de nem olyan értelemben például, mint az angolok, hanem csak úgy balkáni értelemben. A politika fogalma mifelénk egyes személyekhez, pártokhoz, fölszínre vetődött senkikhez tapad. Azért történjen itt bármilyen közéleti alakulás, az első kérdés az lesz: milyen pártbeli ember csinálta, kicsoda az illető; vannak-e városnál, kormánynál összeköttetései; kinek akar használni, vagy ártani a kezdeményezésével? Ilyen indítékok játszanak közre mifelénk a szövetkezeteknél is. Nem kérdezik: közhasznú-e vagy sem; azt kérdezik, nem haragszik-e meg érte ez vagy amaz a hatalmasság. Innen van az, hogy nálunk *egy politikai párt* tudott csak valamire jutni a szövetkezetekkel, de ez sem mutat föl fejlődést, éppen azért, mert nem erkölcsi célzattal indult meg, hanem bizonyos politikai okok voltak a mozgatói. *Nincs nevelő hatása*, amit a *Szabó Hírlap* cikkirója azonban kimutatott a német szövetkezetekről. Inkább az a hatása van, hogy felekezeteket egymás ellen izgat és olyan szenvedélyeket korbácsol föl, amelyeket kultúrember mindinkább kipusztítani igyekszik magából. Ez az oka, hogy Magyarországon nem igen vesszük észre a szövetkezeti áldást. Hiányzik a morális alap, e nélkül pedig *közös jólétért* dolgozni vajmi nehéz.

Csak a *politikai pártszempontokat mellőző* szövetkezeti társulás az, amelynek nevelő hatása van. A közös sorsu embereket még inkább egymáshoz köti a szövetkezet, mely takarékoságra tanít és arra, hogy az emberi önzésen túl is vannak kötelességek ember-társainkkal szemben.

Ilyennek képzelem én a *szabók szövetkezését*. Az első szempont az legyen, hogy mi, amikor együvé tömörültünk, semmi egyébre ne gondoljunk, mint arra, hogy egymásnak segédkezet nyújtva olyan, közös intézménynek vessük meg az alapját, amely szükség esetén ott teremjen minden szabóiparos mellé. Ne kelljen idegenekhez fordulnia a szabómesternek, ne kelljen neki

megalázkodnia, tartsa meg azt az önérzetét, amivel az iparának tartozik. „Aki a keze munkájából él, az a legboldogabb“, mondja a Szentírás, de ez a boldogság akkor teljes, ha a munkás önmagával szemben és az iparral szemben, amelyhez tartozik, becsüléssel viseltetik. Ezt pedig mással, mint a *magunkban* rejlő erők kihasználásával el nem érhetjük. Nagyobb városokban egy önálló szövetkezet, kisebb helyeken a vidékbeli szabómesterek összpontosítása és legfelsőbb fokon egy országos szövetkezés volna kívánatos, amely így *egy erős szövetkezetté* láncolva, olyan szervezeti hatalommá nőné ki magát, hogy nemcsak gazdasági lendületet adna az iparnak és a vele foglalkozóknak, hanem tekintélyt is szerezne a szabómesterségnek, amely nálunk, ebben az elmaradt országban, még mindig nem nyerte el az őt megillető helyet.

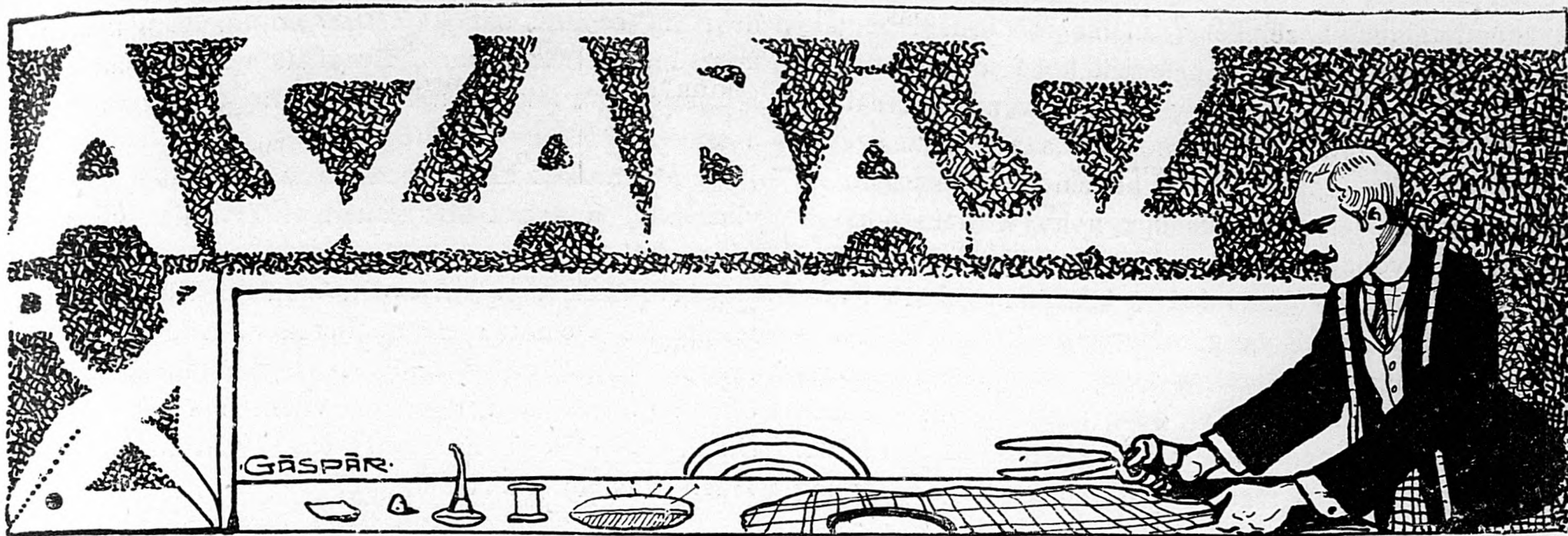
Mert addig, míg a szabómester másokra, közvetítőkre, uzsora-bankokra, magánosok jóindulatára lesz utalva, addig, bármennyire szabad és független iparos is legyen, tekintélyt nem fog tudni szerezni magának. Tekintélye csak annak van, aki jóindulatot tanusít, nem aki jóindulatot igénybe vesz.

Kolozsvár.

Geréb László
szabómester.

Köszönetnyilvánítás.

A kassai szövetkezett szabóiparosok f. hó 22-én tartott értekezlete mély tisztelettel köszönetét nyilvánítja a városházi első ruhaszálítás alkalmából a polgármesternek, a városi tanácsnak, a főszámvevőnek, a rendőrfőkapitánynak, a „Felvidéki Ujság“, „Kaschauer Zeitung“ és „Felsőmagyarország“ szerkesztőseinek, az iparkamarának, a budapesti szabóipari termelőszövetkezet elnökének, Vikár Bélának, hogy a tömegtermelés legnehezebb időpontjában, a kezdet nehézségeivel küzdő első vállalkozásuk alkalmával jóakarattal támogatni kegyesek voltak. Különösen kifejezik köszönetüket a városi tanácsnak és főszámvevőségnek azon gondoskodásért, hogy a nyári ruházatot már most, a téli munkanélküli időben készítették el és ezáltal a kisiparosok munkahiányát csökkentik, kisiparosokban a vállalati tevékenységet fokozzák és más tömegmunkát szolgáltatató hatóságnak példát adnak arra, hogyan kell a kisiparosokat tettel és nem szóval támogatni. Midőn köszönetüket megújítják, arra kérik a helybeli sajtót, hogy az iparosokat legközelebb árlejtésre kerülő vármegyházi és postai szállításoknál is támogatni kegyeskedjék. — Ime, a kisiparosok figyelembe vétettek. Kételkedtek a szövetkezeti eszme erejében s lám, ha szakképzett vezetőség intézi az ügyeket, akkor a nagy vállalatok is lebonyolíthatók kisiparosok által. Bizonyosság rá a kassai példa. Kassán a budapesti szabóiparosok termelőszövetkezete irányította az egész ügyet, amelynek buzgó elnöke, Vikár Béla ültette át a szövetkezeti szellemet. Eleinte egy kissé nehezen ment, de most már a legjobb úton vannak, hogy életképes ipari vállalattá fejlődjenek, amihez annyival is több reményük van, mert teljesen önerejükéből szervezkedtek, semmiféle állami vagy más támogatásban nem részesültek. Ha országosan szervezve volnának, akkor kevesebb munkahiány volna és nem öltene oly nagy mérveket az amerikai kivándorlás.

Téli divatok.

Irta: Mangold Béla Kolos.

Uj téli autó-paletot.

Négyes fogatok letűnt korszaka a körülményekhez és az ügetősporthoz mért új ruházatot hívott életbe és természetszerűleg azt hittük, hogy ez a modern autó-sporthoz csatlakozva s simulva fog bemutatkozni. De nem történt így egészen. Az új sport új igényeket szült a ruházkodás terén s képünk híven mutatja,

megalkotásánál az volt tehát a kérdés, milyen legyen az automobilista ruhájának szövete, amely a mellett hogy elegendően meleg, azzal a jó tulajdonsággal is bírjon, hogy ne legyen porfogó s ne legyen nehéz.

A képünkön látható kabát a motorkabát ideálja, mert anyaga *Gabardine*, egy olyan erős és tartós anyagból készült szövet, a mely belől szőrmével vagy erős posztóval van bélelve. Ezen autó-kabát előnyét továbbá abban leli, hogy a belső bélés és a külső szövet közé vékony bőrbélés jön, a mely áthatlanságánál fogva a por s az eső áthatolását gátolja s a mely melegebb időben a bundabéléssel együtt könnyen eltávolítható.

Az autó-kabát szabása, különösen a hátrészben igen bő, mondhatnánk csaknem zsákszerű. Elöl kétsoros s hat gombbal magasan zárul. A hát és az ujjak csattos szíjjal vannak ellátva, amelyek szűkítésre szolgálnak.

Általánosan elismert tény, hogy ezen *Gabardine*, kabát jóval alkalmasabb s megfelelőbb, mint valamennyi eddigi elődje, mert kényelmes és meleg, teljesen megóvja viselőjét a portól és esőtől és ami szintén latba esik, mindemellett nem nehéz.

Téli ingdivat.

Minden előjel arra vall, hogy az ingdivat iránya e télen konzervatív marad. Az egyetlen, de azért elég fontos változás a gomblyukak számában fog nyilvánulni. Az ingdivat meghatározására hivatott némely divatárkereskedő ugyanis az egy mellgomblyukkal ellátott ingeket hozza forgalomba, míg mások a háromgomblyukas ingmellnek jósolnak nagy jövőt. Mi határozottan azt állítjuk, hogy divatos körökben az egygombos mell jut az idén uralomra és kivált az esti öltözetben több éven át fog dominálni. Sokan annak a fölfogásnak hódolnak, hogy három gomb nagyon sok; és könnyen azt a benyomást kelti, hogy az ilyen ing viselője nagyon sok ékszerszerű akar mutogatni. Az ugynevezett „apró kerek” sarkot a keményített ingek kézelőin mind jobban kedvelik és mivel ünnepélyes vagy alkalmi ruhákhoz a lekerekített sarku szárnyas gallért viselik általában, alig fér kétség hozzá, hogy legalább a legközelebbi félévben

milyen mértékben kell azzal számot vetni. A motorista legnagyobb ellensége ugyanis a por. Ezen probléma leküzdése, illetőleg az ellene való kellő védekezés módjának megtalálása, a modern szabó föladata. A laza szövésű posztóknak, amelyek a hideg ellen megvédenek, az a hibája, hogy nagy mértékben porfogók, másrészt pedig az egyszerű vékony porhatlan kabát nem elegendő meleg, mert a gyorsaság, a melylyel az automobil halad, oly légáramlatot idéz elő, hogy az utas ilyenmő ruhában fázik. A teljesen megfelelő autókabát

a mondott alaku kézelőket általában hordani fogják. Ezek a kézelők éppen úgy fogják körül a csuklót, mint a szögletesek, csak hogy egy kissé le vannak kerekítve a helyett, hogy derékszögben borulna a két széle egymásra. A jobb fajta ingeknek a keményített részein az öltések valamivel nagyobbak, úgy hogy a tűzés mintegy szegélyvonást alkot, a mi sokkal jobban szembeötlik, mint az olcsóbb, raktárra készült ingeknél. Ilyenforma a kidolgozása a gomblyukaknak is. Ezeket jó minőségű ingeken kézzel varrják. Azért kissé szabálytalanoknak látszanak, a mi nem mehet természetesen hiba számba, hanem inkább a kiváló minőségnek a jele.

A puha mellű inget napközben majdnem kizárólag csak zakókabáthoz viselik. Egy ideig viselték bár frakkhoz vagy zsaket-kabáthoz is, de ez a szokás csak nyár időben indokolható, kivált ha színes ingről van szó. Látogatásoknál ma egészen fehér ingeket visel mindenki.

Sportöltönyhöz még mindig a tarka zefiringet kedvelik. A minták többnyire keskenyebb vagy szélesebb egyenközű csíkok, de azért kisebb ábrákat is mind-sűrűbben látni. Ezeket az ingeket az jellemzi, hogy mindig látszik rajtuk a fehér szín. A minták akármilyen színűek lehetnek, de az alapszín túlnyomóan fehér. Leginkább viselik a kék színnel tarkított inget. Kék után e legkedveltebb szín a vörös, de nem az élénk piros. A sokszínű ing divatja mindinkább szűnőfélben van és a fehér alapon vékony vonalakkal sávozott színes ing divatja nyomul az előtérbe.

Sport-öltözetekről.

Nincs kedvezőbb alkalom a kiöltözködésre, mint a sport. E téren a fantáziának és egyéni izlésnek bő tere nyílik és éppen ezért igen könnyen túlzásokra ragad.

A fődolog ilyenkor, hogy tudjuk, mit kell és mit szabad viselni. *Kerékpározáshoz*, golf-játékhoz „kniker“-nadrág, színes flanell-, vagy színes zefir-ing puha, redős mellel divatos. Az ing gallérja mindig lehajtott legyen és kézzel kötött, keskeny csokornyakkendő tartsa össze. A harisnyák hosszában csíkosak, egyszínűek, vagy skótszínűek lehetnek. Puha szürke vagy barna kalap, de sípka is viselhető. Kerékpározáshoz a cipő barna vagy fekete bőrből és könnyű legyen, golf- és lawn tennis játékhoz nehezebb is lehet.

Nyáron a barna vászon „knikers“, vagy hosszú fehér, csikos flanellnadrág alkalmasabb. Az utóbbi azonban lehetőleg bő és hosszú legyen. Legjobb, míg a nadrág új, hogy feltürve viseljük. Egyrészt, hogy a szabad mozgást ne gátolja, másrészt, hogy mosás után ismét felhuzható legyen. A flanell tudvalevőleg a mosásban összemegy.

A vörös színeket meleg napokon kerülni kell, hűvös vagy hideg időben azonban vörös cardigan zsakett, vagy vörös zakó nagyon előkelő. Ez a szín csak a *golf- és lawn-tennishez* viselhető, kerékpározáshoz nyugodtabb színek választandók. Sportklubok estéjén

még ha rendes napokon tartják is, nem illik sportkosztümben megjelenni. Ily alkalomra legajánlatosabb a „smoking“, tekintet nélkül arra, hogy kik vannak jelen, a sportestének nincs elite-jellege.

Regattához kék flanell- vagy sergekabát és nadrág viselendő, a sapka kék flanellból is lehet, vagy fehér vászonból.

Hajtáshoz, a városban, rendes délutáni öltözet viselendő, a cylinder elengedhetetlen. Hidegebb időben hosszú hajtókabát viselhető, nagy gombokkal. Kutya-bőr hajtókeztyű a legjobb. Vidéken ezt a szabályt ritkán szokták megtartani és gyakran nagy urak loden-ruhában, puha kalappal.

Lovagláshoz a városban a legelegánsabb viselet a zsaket. A nadrágot közönséges lakkcipőbe szorítják, a cylinder és a kutya-bőrkeztyű kötelező. Csak a reggeli órákban illik zakó, breeches vagy kamásli, valamint a kemény nemezkalap. A nyakkendő *igen élénk* színű is lehet. A sarkantyú minden lovaglós-kosztümhöz hozzá tartozik.

Aki vadászni jár, viseljen bő zakókabátot, vagy loden vadászkabátot, ugyanolyan színű nadrággal, csizmával, vagy bőrkamáslival. Ha knikert visel, vastag, kötött harisnyát öltön hozzá, nehéz bagaria fűzős cipővel és posztó- vagy bőr-vadászsapkával.

Robe de Luxe.

A civilizáció rohamos haladása és az azzal járó meggazdagodás felébreszti a kényelem utáni vágyat, miért is finomult életmódunkhoz szinte hozzátartozik az öltözködési fényűzés is. Semmivel sem becsülhetjük meg jobban saját magunkat, mint állandó kifogástalan öltözködéssel. Ez az önbecsülés pedig rendkívül alkalmas arra, hogy komoditásunkat otthon is megszerezve, ambiciónkat és tetterónket fokozza. A finom és elegáns öltözködés tehát legjobb segédeszköz az élet harcában való kellő érvényesülésre.

A mindennapi élet kényelmét többnyire apró kellemességekkel szerezhethetjük meg magunknak és ezek közé tartozik a „Robe de Luxe“-nek nevezett reggeli öltözet is.

Volt idő, mikor ezt a kényelmet csak kevesen élvezhették, de ma, midőn már minden jobbmódu ember háza a modern élet összes kivánalmának megfelelőleg van berendezve, — a reggeli öltözet itt sem nélkülözhető.

A reggeli öltözet franczia eredetű és össze nem tévesztendő az angol „payama“ hálóruhával, mert míg az utóbbi kizárólag az éjjeli alvás idejére van szánva, a „Robe de Luxe“ az otthon töltött reggeli vagy kora délelőtti viseletre való.

Ugyanez a modern ruha helyettesíti manapság este is a Bach-korszakból ránk maradt hosszú Schlaf-rock-ot, hogy csinos formájával kényelmet, lágy szövettel meleget és jó érzést biztosítson viselőjének.

A divatos reggeli öltözet a legfinomabb barna vagy sötétkék angol cashmere-plaidszövetből készül s kabát

és nadrágból áll. A kétsoros kabát széles selyem shawl-gallérral és selyem kézelővel van diszítve. Megfelelő színű keskeny zsinórozás, vagy lapos selyem szalag disziti e ruhadarabot, melyen kellő mennyiségű zseb van alkalmazva. A nadrág bő, a szárakon zsinórozott és úgy van megcsinálva, hogy a test körül bojtos selyemzsinórral bővebbre ereszthető vagy szűkebbre szorítható.

Vidéki levél.

Kedves Barátom!

A mult számban közölt levelem nem volt a nyilvánosságnak szánva; azt hozzád nem mint szerkesztőhöz, hanem mint közös barátunkhoz intéztem. Ha azonban azt lapodban közzétetted, sőt az arra adott választ is leközlöted, most már kérlek, légy szives az alább irt s Hlinka Jenőhöz, országos szabóipari szaktanítóhoz intézett nyílt levelemet is leközlölni.

Hlinka Jenő szabóipari szaktanító urhoz
Budapest.

Kedves Barátom!

Nagyon sajnálom, hogy a nem nyilvánosságnak szánt levelem, Jákó barátunk jóvoltából, meg a te sértett önérzetedből, a lapba került; azt a levelet, ha a címedet tudom, neked írom meg, sőt Jákónak is azt irtam: „mondja meg neked“, de nem azt, hogy menjünk ki a nyílt térre igazainkat keresni Különben azóta már a fejére ütöttem érte.

Nagyon sajnálom, hogy Jákónak beugrottál, szinte hallani véltem, mikor Jákó barátunk neked mondta: „Válaszolj neki! Csak nem hagyod magad egy vidéki bugristól lefőzetni?! Persze ő így gondolkozott: Hlinka válaszol, egy cikk! Könyves vissza! Két cikk! Ördög tudja, kinőheti magát négyre is, pár lapba tehát kevesebbet kell majd írnom.“ Bár most már megjegyzem, ez ügyben e levelemmel lezáróm az aktákat. Harmadszor is sajnálom azonban, hogy, úgy látszik, nem ismered a magyar példabeszédet a vajról, fészről és a napról, mert ha ismernéd, nem hoztad volna ki a mi egymás között elintézhető ügyünket a piacra; habár nem tagadom, egy kis közérdek is a kérdés megvilágítása.

Most pedig engedd meg, hogy a dolog érdemi részére térjek. Az első állításomat, hogy az általam kifogásolt rész rajza nem jó: minden cikk és *négytagu szakértőbizottság dacára is fenntartom*.

Most pedig az általad közölt levélre válaszolva, nem ugyan sor szerint, mint te tetted, hanem én a végén kezdem, a hol irod: máskor jobban tanulmányozzam a rajzodat, ha fölötte kritikát óhajtok gyakorolni. Ugy lesz barátom! Ezután jobban fogom tanulmányozni, de engedd meg, ennél a rajznál nem volt reá szükségem, mert az első reápillantáskor észre vettem, hogy hibás. Hogy te, mint **diszruha-szabó** mit állítasz, az mellékes; sőt, hogy éppen a szabók hirlapjában irtad

le a magyar ruhák gombolásmódját, még az is mellékes; mert a szabók talán csak tudják a nélkül is, hogy a baloldalon szélesebben kell zsinórozni. De — és itt a *bibi* — csak annyival (nem úgy, mint a te rajzodban), amennyi a gombolás végett szükséges.

Ami pedig a felülbíró négytagu bizottság véleményét illeti, hát azok, enyhén szólva, egyszerűen és jóhiszeműen tévedtek; én nem irtam, hogy a zsinórozásnak mindkét oldalon egyformának kell lennie. Én csak azt irtam, hogy a baloldalon sokkal hosszabbra van rajzolva, mint kellene; s ha úgy zsinórozunk, a darabot nem használhatjuk.

Az a bíráló bizottság, hitem szerint, kocsisdolmány készítésével nem foglalkozik, hanem katonai atillákat stb. készít; egy katonai atillánál termézetesen valamivel hosszabbra kell hagyni a hurkot, mint a kocsisdolmánynál, mert az atilla alul kapocscsal záródik s a zsinór a somgombokon körül csak lazán fekszik, ugyszólván csak diszül szolgál s nem feszül meg; a kocsisdolmánynál azonban a zsinórral zárunk s csak annyival van szükségünk a baloldalon a hosszabb zsinórzatra, amennyit az alákerülő jobboldal vastagsága és a gomb füle fölvesz.

Különben a rajznál is könnyen meg lehet győződni a hibáról, ha a jobb elejét kivágva, a gallért szorosán a bal gallérhoz illesztjük s akkor látni fogjuk, hogy a hurok mennyire jobbra esik a gombtól, vagy ha a gombot a hurok közepére illesztjük, megláthatjuk, hogy a két gallérvég között milyen nagy, egy oldalra eső nyílás lesz; a gallér is katonásszerűen összeérőnek van rajzolva, pedig a kocsisok diszruhához, a gomb színével egyező arany vagy ezüstrojttal biró nyakkendő viselnek s akkor a jobboldalon a gallérnak egy centiméterrel beljebb kell állnia úgy, hogy teljesen gombolva, két centiméter széles nyílás legyen a gallérok között, a hol a nyakkendő kibukkhasson.

Szóval, összegezve a fennebb elmondott dolgokat, ismételten tagadom, hogy az említett rajzod jó, tagadom szakértő bizottságod ítéletének helyességét s ha nem vagy meggyőződve állításom valóságáról, hajlandó vagyok felutazni Budapestre, hogy ottan a te rajzod szerint, a darabot általad is jelzett **hivatott szaktekintély** előtt elkészítjük. Ha jó lesz a darab, kötelezem magamat a bizottságot megvendégelni, a vereségemet azonnal szóval, később a lapban is nyíltan elismerve, tőled elnézést kérni.

Ha azonban nekem lesz igazam, a bizottságot te vendégeled meg, utiköltségeimet megfizeted s a dolog minden további nélkül rendben lesz.

Most tehát rajtad áll, hogy (és ezt nem tudom eléggé hangsúlyozni) az általad nyílt térre vitt dolgot **tetszésed szerint** intézhesd el.

Különben béke velünk!

Békéscsaba, 1911. jan. 18-án

barátod

Könyves T. Kálmán.

Pfaff - J - Központi - Orsós

(Central Bobbin)

elismert

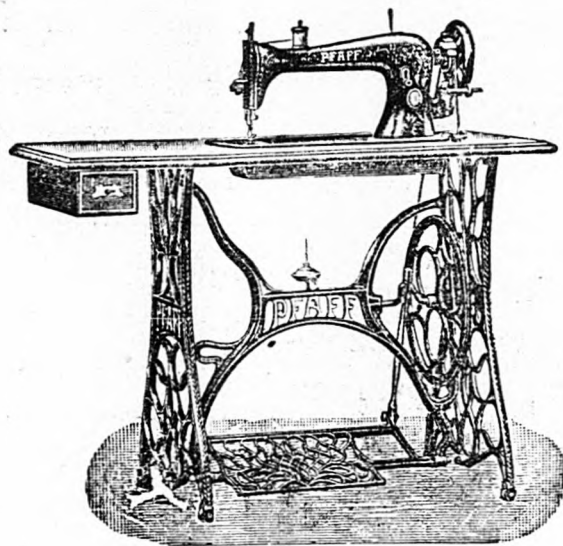
elsőrangú szabóipari varrógép

Könnyű zajtalan menet!

Nagy orsótartó nagy orsóval!

Legujabb jobbitások!

Legujabb és legcélszerűbb
erőhajtó berendezések!

Számos célszerű apparátus!

Allandóan szép és erős öltés!

Feltétlen megbízható!

Képes árjegyzék
kivánatra ingyen.

A hadsereg és tengerészet számos ruházatfelszerelési műhelyében használatban

Képviselet: Herbster Károlynál, Budapest, VII., Károly-körút 9.

BRAUN MÓR Budapest

francia himző üzlete

ANKERKÖZ 2. SZ. FELEMELET 3.

Telefon 171-74.

Telefon 171-74.

Francia himzés és összes hozzávalók ugyszintén
férfi- és nőiszabó varrókellékek
raktára.

KELLNER M. és TÁRSA

Telefon 98-42. GÉPDOBOZGYÁR Telefon 98-42.

BUDAPEST, VII. KER., ALPÁR-UTCA 7. SZÁM.

Készít mindenféle
csomagoló, fény-
üzési és adjusztáló-
dobozokat.

Különlegesség össze-
főrheterellen raktári do-
bozok és szabadal-
mazott postadobozok.

ENGEL TESTVÉREK

SZÁRAZ, VEGYTISZTÍTÓ ÉS MŰFESTŐ TELEPE
FŐÜZLET: VII., SIP-UTCA 11. SZ.

TELEFON: 160-76.

Felhívjuk a férfiszabó iparos urak szives figyelmét fenti telepünkre, hol **férfi ruhák száraz és vegytisztítását** — szükség esetén **24 óra alatt** — **jutányosan és pontosan** eszközöljük. Specialisták női ruhák, csipkék, selymek, függönyök, zsinórok stb. mintaszerinti megrestésében és azok száraz és vegytisztításában. **Vidéki megrendeléseket pontosan** eszközölünk.

Fióküzetek: VII., Dob-utca 59. — VI., Nagymező-utca 52.

GRAND-PRIX 1900-ban a párisi világkiállításon.

DISZOKLEVÉL 1906-ban a milleniumi kiállításon.

Első magyar vitorlavászon len- és jutaáru-gyár

Klinger Henrik, Pozsony

Raktár: Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 11. szám.

Imrey Mihály

vasár-, szerszám-, konyha- és háztartás berendezési üzlete

Az arany mozsárhoz.

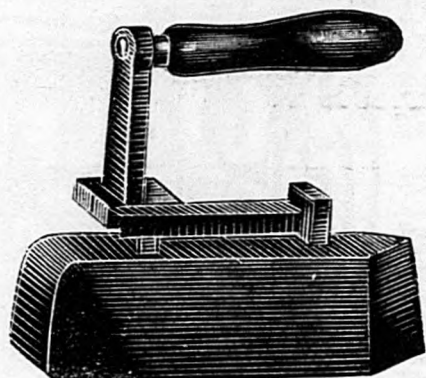
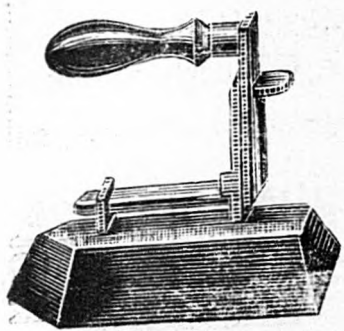
Budapest, VII., Király-utca 49.

Telefon 29-10.

Alapított 1873.

Szabó-vasalók igen erős kovacsolt fogantyúval.

10	11	12	13	14	15	16	17	18
3.—	3.30	3.60	3.90	4.20	4.50	4.80	5.—	5.20

Szabó-vasalók önműködő patent fogantyúval.

10	11	12	13	14	sz.
2.60	2.80	3.—	3.20	3.40	
	15	16	18	sz.	
	3.60	3.80	4.20		

Szabó-vasaló melegítő kályhalemezből, rostélylyal

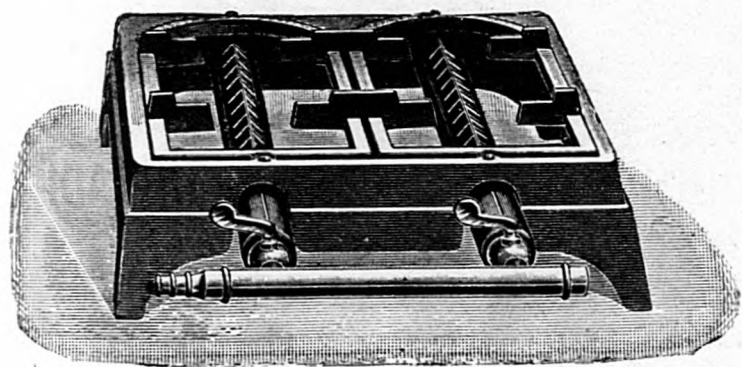
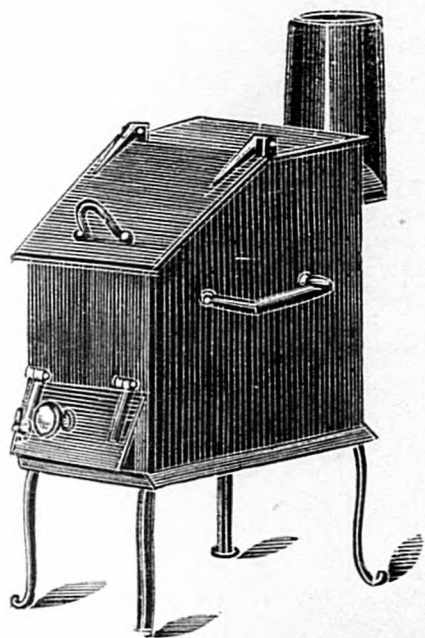
18/27 21/27 21/32 cm.

5.50 6.50 7.50

24/34 24/37 25/42 cm.

8.50 9.50 10.50

öntött vasból 13.50

Gázmelegítő szabó-vasalókhöz.

1	2	3	lánggal
6.50	12.50	20.—	

Rujder Szeged kávéháza

Karoly-körút és Dob-utca sarok.

Szegedi halászlé!

Szabók találkozó helye.

Gyűlésekre és értekezletre külön termék díjtalanul.

HOLZER

császári és királyi udvari és kamarai szállító

Világ-városi áruház **divatházának** Váró-, író- és olvasó-termek:

összes helyiségei

BUDAPEST, IV. KOSSUTH LAJOS-U. 9.

Continental auto- és motor-pneumatik

Continental osztr.-amerikai gummigyár r.-t.

készít gummiköpenyeket és gallérokat, civil, hadsereg, rendőrség, helyhatóságok részére.

Aeroplán- és ballon-szöveteket.

Magyarországi vezérképviselő és főraktár:

Déry Gyula, Budapest

VI. ker., Révay-utca 6. szám.

Autobus tömör gummikerekek

OSTENDE-KÁVÉHÁZ

TULAJDONOS: GROSZ ÖDÖN

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-UT 20. SZ.

Budapesti és vidéki szabók találkozó helye.

ESTÉNKINT VÖRÖS MISI HANGVERSENYEZ.

Állandó angol uri-divat

szabászati iskola

Sok időt és fáradságot megtakarít jól kipróbált szabás által, mely rövid idő alatt perfektül megtanulható.

A legújabb módszer szerint tanítok, mely saját szerkesztésem. Mintarajz bemutatása díjtalan.

Rákóczi-ut 64. szám, III. em. 32.

LÁZÁR-féle kávéház

Budapest, VII., Dob-utca 20. (Holló-utca sarok).

A budapesti női- és férfi-konfekció szabómesterek találkozó helye.

Ajánlják gazdagon felszerelt
gyapju-szövet
bélésárak és
varrókellékek raktárát
a legjutányosabb gyári ára-
kon nagyban és kicsinyben.

HOFFMANN JAKAB ÉS TESTVÉRE

gyapjuszövet, bélésárak és varró-kellékek raktára
BUDAPEST, VII., DOHÁNY-UTCA 43.

! Szabók figyelmébe !
Maradékok állandó
nagy választékban
Szabókellékek a leg
jutányosabb árban

Alapított
1850.

SEMLER J.

Alapított
1850.

Osztrák császári és magyar királyi udvari szállító
posztó- és angol divatkelmék áruházai
BUDAPEST, V., Bécsi- és Deák-utca sarkán.
LONDON, 7. UPPER JAMES STREET.

Detail-osztályom kibővítése folytán azon előnyös hely-
zetben vagyok, hogy az eddig is ismert nagy választéku
eredeti angol uri divatszövet-raktáram
legkiválóbb idényujdonságait hatványozott mértékben
birom t. vevőimnek bemutatni.

* Minták készséggel küldetnek. *

Legolcsóbb beszerzési forrás.

BAUER ÉS WEISZ

első bpesti katonai zsinór és paszománýáru-gyár
Vas-utca 14. BUDAPEST Kőfaragó-u. 1.

Ajánlják következő saját gyártmányukat:
egyenruha-zsinórok, egyenruha-paszomá-
nyok, egyenruha-himzések, egyenruha-
gombok, rendjel-szalagok tisztek és legény-
ség számára.

Magyar diszruhára, temetkezési vállalatok szá-
mára, libériára, rendőröknek stb. stb. való zsi-
nór- és paszománt-árak.

Legmodernebb berendezés.

Villanyos üzem.

Villanyos üzem.

Akinek szabászra, akinek munkásra
van szüksége, aki egy jól szerkesztett
szaklapot akar olvasni, az fizessen elő a
„SZABÓ HIRLAP“-ra.

ALAPITTA: OTT 1855-BEN.

TELEFON 77—93.

SAUCZEK JAKAB

cs. és kir. udv. arany, ezüst paszománý és zsinór gyáros
Budapest, IV., Sütő-utca 5. sz.
(az evangélikus templom épületben).

Magyarország legnagyobb fémgomb,
jelvény és egyenruha-kellékek gyári
főraktára. □ Készít acélmetszet után
cimeres gombokat.

1911 JUNIUS 1-TŐL SAJÁT HÁZÁBAN HUNYADI U. 32.

WOLFNER MÖR
EZELŐTT
KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA
PHOTOCINKOGRAFIAI
MŰINTÉZETE
KÉSZÍTI
A LEGJOBB
CLICHÉT
MINDENMŰ NYOMTATVÁNYHOZ
BUDAPEST
SZENTKIRÁLYI-UTCZA.
13
TELEFON: 55-52.

1911 JUNIUS 1-TŐL SAJÁT HÁZÁBAN HUNYADI U. 32.

SZENES MIKSA

Budapest, VII., Király-utca 59.

(A Zeneakadémiával szemben.) 80 TELEFON 48—51.

Nagy választék férfi és női divatcikkekben,
fehérművekben és szabókellékekben.
LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS!!

Telefon 162—46.

Telefon 162—46.

ALFÖLDI PÁL, vattanagykereskedő

Budapest, VII., Király-utca 8. (Az udvarban.)

Tessék mintákat kérni.

VATTA ÉS VATTELIN.

Gyári telefon 92-97.

Raktári telefon 16-71.

SCHWARCZ LAJOS

Budapest, IV., Deák Ferencz-utcza 15. sz.

Minden fajta, angol, francia és hazai gyártmányu
posztó, gyapjuszövetek, bélésárúk
és szabókellékek gyári raktára.

!! A szabóiparosok legolcsóbb bevásárlási forrása !!

Az Első magyar Jaquard selyem-szövőgyár

Alapított 1889. évben. Tulajdonos: Schwarcz Lajos Alapított 1889. évben.

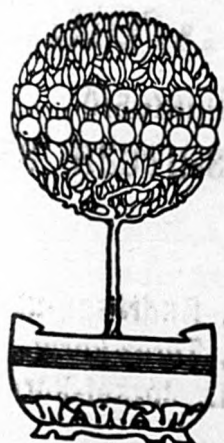
BUDAPEST, IX. ker., Gyep-utcza 39. szám.

☛☛☛ K É S Z I T : ☛☛☛

Különféle színű és
☛ kivitelű selyem, ☛
gyapju és piket divat
☛ mellényszövetet ☛

szabó- és cipész cím-
két, kabát-akasztót
a legkülönfélébb
ízléses kivitelben.

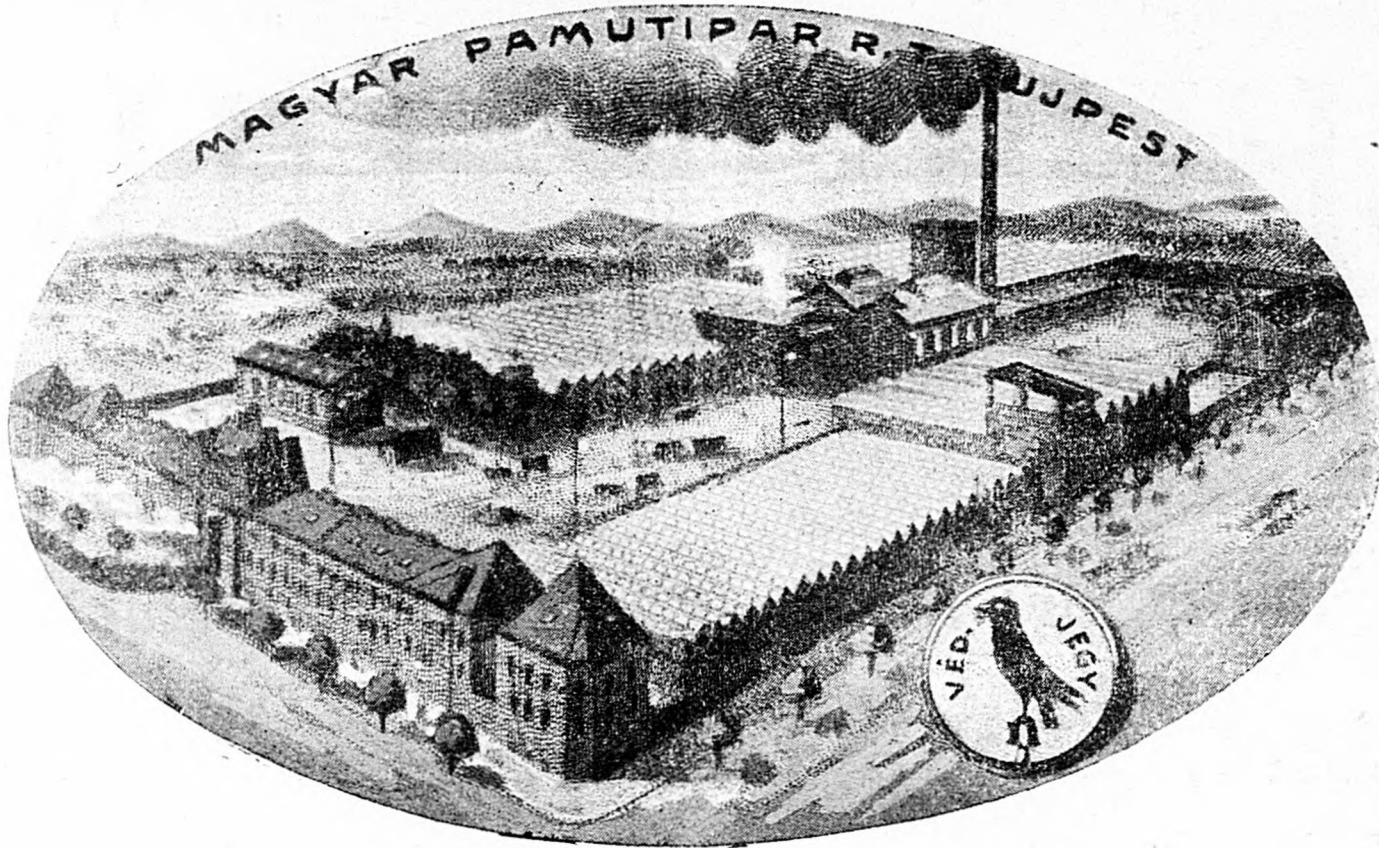
☛☛☛ Minták ingyen és bérmentve. ☛☛☛

Magyar Pamutipar R. T. Ujpest.

Városi raktár: BUDAPEST, V., SAS-UTCA 25. SZAM.

Pártoljuk a magyar ipart!

Pártoljuk a magyar ipart!

Gyárt mindenféle szabókelléket, szállítási cikket, inledet nyersárut, vásznát, chiffont, szatint grádlit és bélésárukat.

Alapított 1885. 650 Alapított 1885.

A modern szabászatból

kellő és alapos oktatás a legrövidebb idő alatt csakis az 1885. év óta fennálló, aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetett

Első Nyilvános szabásztanítási Intézet

ben nyerhető

Budapest, IV., Szervita-tér 8. II. emelet 36.

□ TANIDÓ NAPONTA 5 ÓRA. □

Tanórák: ünnep- és vasárnapokat kivéve reggel 9 órától 12 óráig; délután 2 órától 4 óráig tartanak, vagy kívánatra este 7 órától 9 óráig.

Rendes tanidő 14 nap. A fölfogáshoz kénepest a tanidő néhány napra redukálható, vagy a szükséghez mérten meghosszabbítható.

Minden tanítvány már az első 8 napon belül próbaszabás által meggyőződhetik tanulásának eredményéről. Az intézet műhelyében próbát csinálhat.

Tandij: a modern férfi-ruhák szabásának tanítására, az összes rajzkellékekkel együtt 70 kor. Magyar ruhák, katonai- és papígyenruhákkal együtt 100 korona.

Süketnémák, vagy akik a szabóságot nem tanulták, a tandij kétszeresét fizetik.

Tandij a belépés napján előre fizetendő. — Bővebb értesítés levél útján is nyerhető.

HORECZKY JAKAB

VII., Dohány-utca 20.

Gyapjuszövetek, bélésárúk és varrókellékek nagy választékban

Maradékok legolcsóbb árban.

Zohr Mária (Kronfusz)

csipke-vegylisztító, kelmefestő

Gyár: BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCZA 85. SZ.

FIÓKOK:

IV., Kecskemétiutca 14.

IV., Eskü-ut 6.

V., Harmincad-utca 4.

VI., Andrássy-ut 16. sz.

VI., Teréz-körut 39.

VIII., József-körut 2.

TELEFON 57-08.

Szabóknak árendmény.

Eredeti Singer és Wheeler & Wilson varrógépek

a szabóiparban előforduló összes varrási munkák számára.

Különleges gomblyuk varrógépek

szálfogó szerkezettel tetszés szerinti gomblyukak készítésére. E gépek önműködő megállító és vágó készülékkel vannak ellátva.

Gyorsvarrógépek

egyszerű és párhuzamos varratok készítésére.

Ruházati szakmában nélkülözhetetlen!

700-nál több különféle fajta eredeti Singer varrógép készül, minden elgondolható ipari célra

Azon üzletek amelyekben Singer varrógépek árusítatnak

mindannyian ezen címerrel felismerhetők

Singer Co. varrógép részvénytársaság ipari osztálya

Budapest IV. Semmelweis-u. 14

■ ahol a piacra kerülő legújabb ipari gépek díjtalanul bemutatva lesznek. ■
■ Fiókküzetek mindenütt. ■

KUNSTÄDTER VILMOS

papirkereskedése és könyvnyomdai műintézete
VIII., JÓZSEF-KÖRUT 7.
VII., DAMJANICH-UTCA 32. SZ. és VII., THÖKÖLY-UT 53. SZ.
Telefon 58—06. oooooo Telefon 833.

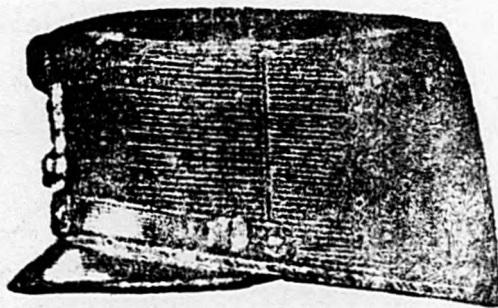
Szabáspapír, szabászati eszközök, mértékek, üzleti könyvek, irodaberendezések a legelőnyösebb árban kaphatók.

HERZ EMMA

ELSŐ MAGYAR ARANYHIMZŐ-TELEPE
BUDAPEST, IV. DEÁK FERENC-U. 17.
Ő cs. és kir. Fensége József főherceg kamarai szállítója.
Román királyi jubileum érem tulajdonosa.
Grand prix nagy aranyérme és keresztje.
Kitüntette Orsz. iparegyesület díszérmével, továbbá London, Bécs, Budapest, Milánó, Bukarest stb.
Készít művészies kivitelben mindennemű aranyhimzéseket!
Tervekkel és rajzokkal díjmentesen szolgálók.

HARTMANN SÁMUEL ÉS FIA

— egyensapka és csáko-készítő —
Budapest, VII., Károly-körut 9. sz.

Készít mindenféle egyensapkákat, díszkalapokat, diák-kucsmákat, automobil- és sportsapkákat, valamint mindennemű szörme sapkákat.

Gombkirályhoz!

Legnagyobb gyári raktár mindennemű gombokban. : Nagyban és kicsinyben.

Laufer Arnold
Budapest, Laudon-u. 7.

Telefon 103-74.

HERBSTER FERENCZ

BUDAPEST
AKÁCFA-U. 5.

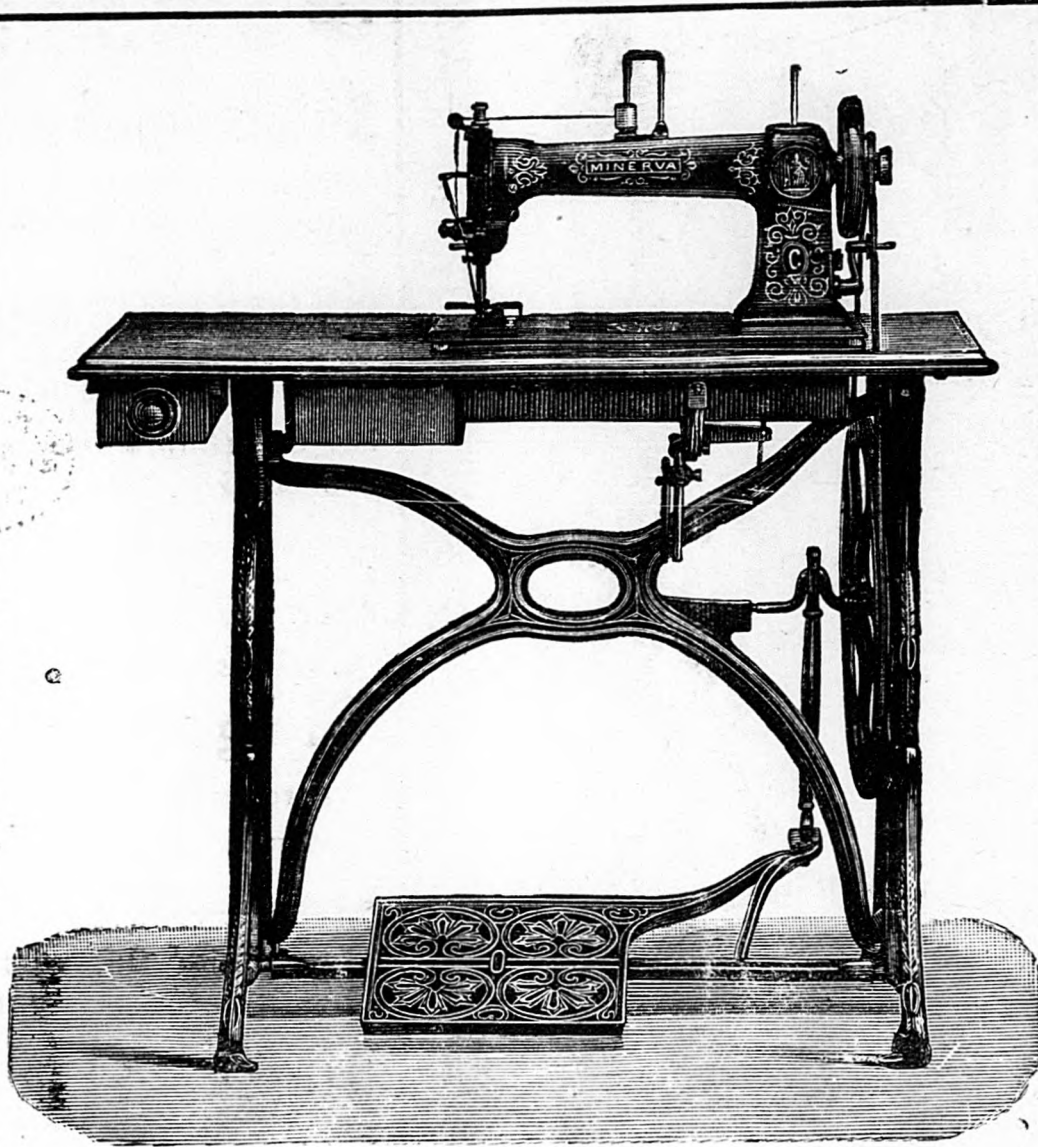

Elsőrangu
varrógép
szabóiparo-
sok részére a

„PFAFF“

52=ős,

ugymint minden
rendszerben

Varrógép és kerékpár
javítóműhely és raktár

Szabóiparo-
sok részére a

„MINERVA“
VARRÓGÉP

az általam sza-
badalmazott áll-
vánnyal a leg-
könnyebb és
leggyorsabb
járásu.

Szabástanítási intézet.

Legmodernebb rend-
szerem, amely négy
országban elismert és
érmekkel és okleve-
lekkel lett kitüntetve.

Uri- vagy nőiruhák

szabástanítása, külföldi akadémiák redszere alapján tanít-
tatnak. Tanítványaimnak bizonyítványt és diszoklevelet
adok. Részletes árjegyzék (prospektus), ismertetés teljesen
— ingyen. — Tessék egy levelezőlapon kérni. —

MEHR SAMUEL

okl. szabástanítási intézete
BUDAPEST,

VII., Nagydíófa-utca 29. sz.

Kérjen árjegyzéket.

Késes és köszörülési üzletem

régi jó hírnevét fentartva, csakis
a legjobb acélból tartok ollókat
és beretvakat. Angol és amerikai
nagy szabászollókban dus válasz-
ték, a melyet a szabómester
uraknak becses figyelmébe ajánlok

LAUBER L.
BUDAPEST, KIRÁLY-UTCA 1. SZ.

Sürgöny-cím: KRAUSZKO.

KRAUSZ ÉS TÁRSAI

TELEFON 90-04. SZÁM.

EGYESÜLT ZSINOR- ÉS PASZOMANY-GYÁR

Iroda és raktár: BUDAPEST, V., JÓZSEF-TÉR 11.

==== Gyár: NAGY-ATÁD (Somogy megye.) ====

Ezelőtt: Reich Adolf és fia, Schön Jakob utódai, Wollák és Berkovits.